

Dieu et mon Droit.

ZATURDAG 14 AUGUSTUS.

AMSTERDAM, 13 Augustus.

Onder het bezoek van Koningin Viktoria in Frankrijk en de redevoering des Keizers volhardend de Britsche dagbladen in hun meening, dat Oberburg is en niets anders zijn kan dan een voortdurende bedreiging tegen Engeland. De Fransche alliantie bestaat, volgens die pensvoorders, niet meer, en dat deze denk wijze onder het publiek hoe langer en meer veld wint, valt niet te betwijfelen. Dat Prins Albert namens de Koningin een zeer vreedzame toast heeft uitgebragt, bezit geen staatkundig gewigt. Het is daarmede niet gelegen als met de aanspraak des Keizers, die, om uit te voeren wat hij verklaart, de magt heeft en den wil kan hebben. De woorden van Prins Albert zijn niet anders dan persoonlijke hoffelijke betuigingen, en dat hij ze sprak namens de Koningin vermeerdert weinig hun kracht. De Koningin toch is niet in staat den vrede te bewaren of de Engelsche staatkunde naar Frankrijk te neigen, zoo het Parlement, geprikkeld door den heerschen volkgeest, den vrede mogt willen op het spel zetten, liever dan zich eenigermate naar de wenschen van den Franschen bondgenoot te schikken.

Het schijnt dat die volkgeest den laatsten weg niet op wil, alans de Times, die wordt aangezien als doorgegaande het best des gevoelens der natie uit te drukken, dondert dag na dag tegen Frankrijk, en geeft te kennen, dat Engeland naar andere vrienden moet omzien. Doch waar die te vinden? De Times heeft ontdekt dat Groot-Brittannië thans aan een waar vriend, van wien vroeger de zee het scheide, is vastgehecht en wel door een metalen band. De Times bedoelt Amerika, en noemt het leggen van den transatlantischen telegraafkabel een feit van veel grooter gewigt dan het inwijden eener Fransche krijgshaven. Niemand zal dit betwisten. Het aan elkander snoeren van het eene halfmond der wereld aan het andere is zulk een grootsche en geweldige gebouwenis, dat het voltoojen van eenige vestingwerken of een sterk en belangrijk ook, daarbij niet in vergelijking komt; en dat Engeland er op roemt is natuurlijk, want aan zijn volharding, ondernemingsgeest en innerlijke kracht komt alleen de eer van dezen reuzenarbeid toe. De Times ziet er echter een staatkundig gewigt in, dat hij te zwaar telt. Al zijn de kusten verbonden, de gemoederen zijn het daarom nog niet, en de telegraafdraad dooft niet met een tooverslag den naijver en den wrevel tusschen de Vereenigde Staten en de Britsche eilanden uit. De Times schijnt echter van gevoelen, dat dit wel het geval is. Voortaan behoort de wereld aan Engeland en Noord-Amerika, en in het verschieft vertoont zich aan het blad een hecht bondgenootschap tusschen de twee groote natien, welke de beginselen der staatkundige en persoonlijke vrijheid als een voorwaarde van haar bestaan handhaven, en onderling verbonden zijn door banden, die zij, al wilden zij het, niet zouden kunnen ontkenen.

De Times noodigt dan ook de Engelsche staatslieden uit nieuwe wegen in te slaan, waaraf zij veel hebben te vergeten en veel te leeren.

Wat daardoor bedoeld wordt is uit andere zinsneden van dit artikel gemakkelijk op te maken. Engeland moet vergeten, dat het te zamen met Frankrijk aan Spanje het bezit van het eiland Kuba gewaarborgd heeft, want om een bewijs te geven hoe dierbaar hem zijn vriend aan de overzijde van den Atlantischen Oceaan is, stelt het blad voor Kuba aan Amerika ten geschenk te maken. Men ziet, de Times geeft zelf het voorbeeld der staatkunde die veel te vergeten heeft; want jaar en dag heeft het blad gewaarschuwd tegen de begeerlijkheid der Amerikanen ten opzichte van Kuba, en in warme taal bejogd, dat het belang der menscheit vorderde, dat de Vereenigde Staten er geen bezit van namen, daar de inlijping van Kuba onvermijdelijk een bestendiging der slavernij te wege brengen zou. Het lijden der slaven, waarvan de Spanjaards zulke roerende tafereelen kan ophangen is nu vergeten, evenzeer als de toornelboze zucht der Unie om in strijd met de leer van Washington, zijn gebied te vergrooten. Want niet alleen Kuba, maar ook

Mexico biedt de Times, die thans overdag mild is met het goed van anderen, aan Amerika als bewijs van zijn vriendschap aan.

Omdat derhalve Frankrijk de werken aan een zinnar krijgshavens heeft voltooid moet aan een onafhankelijken Staat in het verre westen een meester gegeven, en een kostbare kolonie aan Spanje ontfrofd worden. Oberburg krijgt op deze wijze een gewigtige betekenis voor streken, die er duizende mijlen af liggen, en er zeker niet verdacht op zijn, dat hun lot afhankelijk was van eenige sterkten meer of minder aan de Fransche kust.

De heer Mr. M. Neustätter deelt in de *Amsterdamsche Courant* de volgende lezenswaardige opmerkingen mede, over het karakter der meerderjarigheid van den prins van Oranje:

Vele dagbladen van eergisteren bevatten een artikel, waarin gesteld wordt, dat de prins van Oranje, even als alle andere onderdanen des Konings, eerst met drie- en twintig jaren de volle meerderjarigheid bereikt, en in de aanstaande maand alleen eene gedeeltelijke, dus te noemen staatkundige, van welke laatste als voorbeelden worden aangehaald de grondwettige attributen op achttienjarigen ouderdom van zitting in den Raad van State met raadgevende stem en van eventueel regentschap.

De aangehaalde stelling is mijns erachtens geheel onjuist. Want niet de burgerlijke wet regelt de meerderjarigheid van den prins van Oranje, maar de Grondwet en de staatsregtelijke meerderjarigheid van Z. K. H. sluit ook de burgerlijke bepalingen als het meerdere het mindere.

Een en ander zij nu kortelijk toegezicht.

Aan de Grondwet van 1815, dienaangaande noch in 1840 noch in 1848 gewijzigd, ontleent de prins van Oranje, na volbragten achttienjarigen leeftijd, drie regten: zitting met raadgevende stem in den Raad van State, eventueel regentschap en genot van een jaarlijksch inkomen uit 's lands kas.

Deze drie bepalingen — van de laatste zwijgt het meergemelde artikel ten eenenmale, daar *apanage* reeds alle denkbeeld van minderjarigheid uitsluit — toonen meer dan duidelijk, dat de Grondwet allezins de meerderjarigheid vaststelt van den prins van Oranje, ofschoon dan niet met zoo vele woorden, maar slechts *implicite*.

Anders waren de bepalingen der Grondwet, daarop betrekking hebbende, ten eenenmale in strijd met den bekende regtsregel: "*Lex non fingit absurda*" (1) — het is immers even onaannemelijk dat de Grondwet aan den achttienjarigen prins genot van een inkomen toelegt, waarover de burgerlijke wet vijf jaren lang alle beschikking kon verbieden, even onaannemelijk als de onbevoegdheid tot het rehtsgeldig aangaan eener meest gewone, alledaagsche verbindtenis op eenen leeftijd dien de Grondwet voldoende toeliet tot het verrigten der meest belangrijke regeringsdaden, b. v. om zelfs eventueel den Staat door traktaten te verbinden.

Daaruit, dat de Grondwet niet met name vermeldt den ouderdom van achttien jaren als het tijdstip der meerderjarigheid van den prins van Oranje, maar wel van den Koning (in artikel 34), volgt na het gezegde niet van zelve eene latere meerderjarigheid van den prins of hare regeling door de burgerlijke wet — vooral niet na eenen terugblik op de ten deze voor de uitlegging zeer dienstige Grondwet van 114. Deze grondwet (van 1814) kent aan den erfprins dezelfde regten op denzelfden leeftijd toe, als de Grondwet van 1815 aan den prins van Oranje, en stelt toch evenmin de meerderjarigheid uitdrukkelijk vast.

Dat zij echter na vervulling van achttien jaren begint, blijkt ontgenzeggelijk uit artikel 26, alwaar wij (in de Grondwet van 1814) lezen:

„Wanneer de erfprins in zoodanig geval *meerderjarig* is, zoo is hij van regtswege regent.

„Indien hij alsdan nog *minderjarig* is, zal het souverein gezag, in dit en de andere gevallen enz.

(1) De wet veronderstelt niet het ongeraadde.

Advertentien van Zes regels en daar beneden worden tegen 1.00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

De Grondwet van 1815 bezigt wel niet meer de woorden *meerder- en minderjarig* en vervangt die door *vervulling van het achttiende jaar*, maar zij brengt hiermede geenszins verlenging der minderjarigheid van den prins van Oranje. Het tegendeel blijkt uit den uitspraak der Staten uit het behoud derzelfde regten op denzelfden leeftijd.

Hiermede is, dunkt ons, voldoende aangetoond, dat de algeheele meerderjarigheid van den prins van Oranje is geregeld door de Grondwet van 1815.

Wat nu de Grondwet bepaalt, kan alleen de Grondwet langs den eigenaardigen weg der herziening veranderen. Aan de Grondwet van 1815 derogeerde in geen deele de invoering van het burgerlijk wetboek in 1838.

Burgerlijke regten kunnen bezeten worden door iemand die burgerschapsregten (politieke) mist, maar het genot van staatkundige regten bevat van zelve dat der burgerlijke. Zoo is het een nagendeg algemeen erkend regtsbeginsel dat b. v. hij die de hoedanigheid van Nederlander heeft krachtens organieke staatswetgeving, deze hoedanigheid ook van zelve bezit voor burgerlijke regten, al voldoet hij niet aan de vereischen der gewone burgerlijke wet. Die dus meerderjarig is naar het burgerlijk wetboek, is daarom nog geenszins staatkundig meerderjarig, b. v. kiezer, verkies- of benoembaar; maar in de staatkundige meerderjarigheid ligt ook de burgerlijke besloten.

Het vorenstaande strekke tot betoog, dat, verre van onjuist, geheel teragt en overeenkomstig de Grondwet gewaagd wordt van de aanstaande (algeheele en volledige) meerderjarigverklaring van Z. K. H. den prins van Oranje.

De *Herant* berigt aan het publiek op den zoestelijken toon, dien het blad eigen is, als het van sommige personen spreekt, dat de heer Schwartz langzamerhand in beterschap toeneemt.

Wij vernemen heden dat al de hoofd-officieren der schutterij alhier gisteren aan Z. M. den Koning een onverwijd ontslag hebben verzocht.

In den vroegen morgen is, in eene papieren doos, voor de deur van het Palmkerkhof het lijk gevonden van een jonggeboren kind van het mannelijk geslacht.

Bij de herstemming in het kiesdistrict Hoorn is gekozen de heer F. A. van Hall, minister van Staat, met 1076 stemmen. De heer J. G. A. Faber had 520 van de 1596 uitgebragte stemmen.

Z. M. heeft bij besluit aan eene commissie uit de Staten van Friesland, belast met een nader onderzoek omtrent een ontwerp-reglement op het onderhoud en beheer van de Lemsterdijk, magtiging verleend om de Staten van Friesland te overtuigen van de noodzaak van de aangenomen maatregelen, en om te zetten.

De Thermometer teekende heden als volgt:

	uren	graden Fhr.
's morgens	9	82
"	11	84
's namidd.	1	81½
"	3	87

Z. M. heeft, op zijn verzoek, eervol ontslagen: mr. J. van der Veen, schoolopziener in het tweede schooldistrict van de provincie Drenthe, en in deszelfs plaats benoemd G. J. van der Meel; benoemd tot griffier bij het kantonrecht mr. C. J. H. Gillemans; goedgekeurd de benoeming van mr. J. van der Veen tot vice konsul te Wibaux.

's GRAYENHAGEN. De politie alhier zijn eenige maanden geleden, die uit het Westland waren aangevoerd, in beslag genomen, als zijnde onrijp en mateloos schadelijk voor de gezondheid.

Mr. Vecchiotti, Pausselijke Nuntius bij het Ned. Hof, is heden van Londen alhier teruggekeerd.

HAARLEM, 12 Aug. Gisteren heeft H. M. de Koningin de omstreken dezer stad met een bezoek bezocht. Door den heer kommissaris des Konings vergezeld,

— De hertog van Makkoff is in de hoofdstad gekomen.

— Volgens den *Constitutionnel*, zullen de toelagen op de binnenwateren in Frankrijk aanzienlijk verminderd worden, opdat de scheepvaart de konkurren tegen de spoorwegen kunne volhouden.

— Mohammed Ben Adj Mustapha, de trouwopere dienaar van den Franschen konsul te Djeddah met het kruis van het legioen van eer begiftigd — eenige belooning welke hij wenschte.

— Uit Konstantinopel wordt geschreven, dat de zindheid der Turken jegens de Christenen, niet gemak kan genoemd worden. Men vreest dat ook daar fanatisme tot betreuwenswaardige tooneelen zoude aanleiding geven.

Het laatste bericht van den Franschen konsul Ragusa is voor de Montenegrijnen in 't geheel gunstig niet als het vorige. Hij zoowel als admiral Jurien de la Gravière beschuldigen hen van het laatste konflikt.

— Met de opheffing van het *Crédit Mobilier* schiet het ernst te zijn. Die maatschappij heeft geen redenen leven sedert het met het "ontginnen" en "bevruchten" niet meer gaan wil. Aanvankelijk tot kommanditiedeelname aan en ondersteuning van groote industriële ondernemingen opgericht, verlieten de bestuurders inrigting spoedig dezen verdienstelijken maar nederigen weg, om dien van het plannen maken, het uitvoeren van nieuwe ondernemingen in te slaan en door middel van premiehandel, enz. een groote snelle winst te krijgen. Dat gelukte zoolang het publiek door de koopt van het beurspel beheerscht werd, en de besparissen der laatste jaren toereikend waren om aan alle nieuwe ondernemingen een stroom van aandeelhouders bezorgen. 't Was de gouden eeuw voor het *Crédit Mobilier*, toen het met een kapitaal van 60 miljoen in een jaar meer dan 27 miljoen winsten en dividenden van 40,5 pCt. uitdeelen kon. Doch men weet dat dit sinds lang gedaan is.

Niet alleen de nieuwe bezwaren, waaraan het beurspel door de wetgeving is onderworpen, maar meer de ontwaking van het publiek uit zijn gouden droom en het gemis van bespaarde gelden en beschikbare kapitalen, bemoeijelijken zelfs heden de oudere aktië ondernemingen, zoodat aan de oprigting van nieuwe volkomen niet te denken is; en hiervan is het gevolg dat het *Crédit Mobilier* gebrek aan werkzaamheid heeft. Zijne dividenden in 1856 tot 115 fr. verminderd, zijn in 1857 tot 15 fr. gedaald. Daar het in het eerste halfjaar van 1858 geen ondernemingen op touw kon zetten en de aktiën ter waarde van 70 miljoen, welke de maatschappij in portefeuille had, sedert een groote daling leden, zoo moest de toestand van het *Crédit Mobilier* nu zorgbarend worden dan bij het einde van het vorige jaar. Het was voornemens een soort van bank voor de spoorwegen te worden, maar daarmee heeft de bank van Frankrijk zwaar belast. Nu zegt men dat het *Crédit Mobilier* zich met het diskonteer-kantoor wil vereenigen, namelijk erin oplossen.

Maar dat is voor de Maatschappij een bedekte dood, hoewel de aktionarissen er zeker bij zouden winnen, als deeltelhouders in het diskonteer-kantoor te worden, en plaats van bij het *Crédit Mobilier* te blijven. Die twintig jaren geleden gewaagd had, beide maatschappijen in eene lijn te stellen, zou welligt door de laatste wege belediging vervolgd zijn geworden.

## ENGLAND.

— De huidig nu, door de politie aangenomen, bragt eenige opgewondenheid te weeg, die zeer hevig werd toen er op den punt bij het uiteendrijven der menigte een persoon met den kolf van een karabijn een stoet op de teenen, en een tweede een slag kreeg. Hierop kwam de tijding, dat er in een andere wijk een man, komende uit de kerk, en die haaldelijk geweigerd had zich op bevel der politie uit de voeten te maken, een ernstigen bajonnetsteek in de zijde had ontvangen, met dat gevolg, dat de man dadelijk naar het gasthuis moest worden overgebracht en men aanvankelijk voor het behoud van zijn leven vreesde. Deze tijding voerde de menigte al meer en meer in gisting en bragt veel bij tot de verbittering tegen de politie, die nu op verschillende punten werd uitgejouwd, waarop eenige arrestatiën volgden. Bij schemeravond groeide de menigte steeds aan, en toen schijnt er werkelijk eenig verzet gepleegd te zijn door het werpen van steenen in de nabijheid van eene herberg, vermoedelijk tegen de politie gericht. Later schijnt het werpen met steenen zich hernieuwd te hebben, echter is niemand van het bestuur noch van de politie getroffen of gekwetst geworden.

## BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

### FRANKRIJK.

door de O.-I. Kompanji gedaan van leden voor den nieuwen Indischen Raad.

Aan die verkiezing hebben uitsluitend deel genomen de kiesbare direktoren der Kompanji, zonder daaraan toe te voegen de direktoren, die sedert 1853 door het goevernement benoemd waren. De Times ziet in deze daad weinig heil voor de toekomst. Evenwel bewijst het blad niet, dat er onder de zeven benoemde leden zeer bekwame lieden zijn. Slechts met eene keuze schijnt den Times zich niet te kunnen vereenigen, namelijk met die van M. Charles Mills, deelgenoot in de bank van Glijn, Mills en Co. Dat huis bezit een aanzienlijk vermogen en doet uitgebreide zaken. Nu vraagt de Times of iemand in zulke omstandigheden geplaatst, genoegzaam tijd heeft om functien te vervullen, die 's jaarlijks slechts met 1200 £ beloond worden, een som die wellicht het twintigste niet bedraagt van de jaarlijksche inkomsten van den benoemde — en meent, dat de Kompanji eene keuze had behooren te doen uit de door het goevernement benoemde direktoren, die verscheidene jaren in de Indiën doorgebragt en zich door hunne bekwaamheden onderscheiden hebben, en niet, zoo als de heer Mills, met eigene zaken overladen zijn.

Vervolgens verzekert de Times, dat sir Henry Rawlinson en W. Willoughby, die tot den board of control behoorden, de functien hebben aanvaard, hun door lord Stanley aangeboden, en dat sir John Lawrence, de held van Punjab, die op dit oogenblik naar Engeland terugkeert, ook lid van den nieuwen Raad zal zijn; men spreekt, als van een feit, van de benoeming van sir Lawrence Peel, opper-regter aan het hooge gerechtshof te Kalkutta, en van die van sir G. Pollock, wiens diensten in Indië bekend zijn, en die langen tijd lid van genoemd gerechtshof is geweest. Alzo zouden er reeds vijf op de acht benoemingen zijn; de kandidaten voor die functien, die zelfs goede ambten vervullen, zijn talrijk, want zij worden beloond door een onvriendelijk traktement van 1260 £, zoodat men zegt, dat lord Stanley in groote verlegenheid is wie verder te benoemen.

Het is opmerkelijk hoe ongunstig een Engelsch berigtgever, die geenszins kwalijk jegens de Porte gezind is, over de tegenwoordige gesteldheid van het Turksche rijk en over de staatkunde van het Fransche goevernement oordeelt. De korrespondent van den Londenschen Times te Konstantinopel zegt in een schrijven van 31 Juli jl.: »Het is een feit, dat de zaken hier in eenen onheilspellenden staat zijn; en dat feit te ontveemen zou tot niets baten, welke dag er ook nieuwe bewijzen daarvan, en het wordt bevestigd door ieder nieuw vraagstuk hetwelk er oprijst. De lange reeks van moeilijkheden, waarmede het Turksche goevernement sedert het begin dezes jaars te worstelen gehad heeft, is op zich zelve reeds een onheilspellend verschijnsel; maar hoe bedenkelijker is de omstandigheid, dat elke moerkehal van het onbeduidend ook in den beginne, weldra tot een gewichtig vraagstuk overgaat. Het is even als of er een langzaam werkend vergif in het staatslichaam is gedrongen, hetwelk in elke kleine kwetsuur zijne boosaardigheid toont.»

»Zoo is het nu ook al weder met de Montenegrijnsche aangelegenheid. Volgens sommige berigten zijn het de Turken, volgens andere de Montenegrijnen geweest, die den wapenstilstand gebroken hebben. In deze onzekerheid heeft de Engelsche gezant alhier, de heer Bulwer, bevel gegeven om de toedragt der zaak op de plaats-zelve door eenen vertrouwden persoon te doen onderzoeken. Doch de Fransche gezant heeft niet zoo redelijk gehandeld; hij heeft bij voorbaat aangenomen dat de opgave van de Porte valsch is, en gedreigd de diplomatieke betrekking te zullen afbreken indien het Turksche goevernement omtrent den inval zijner troepen op het Montenegrijnsche grondgebied eene voldoende ophefdering kon geven.

»Zoo het neerhalen van vlaggen, het afbreken van diplomatieke betrekkingen, het zenden van eskaders in de Levant regel moest worden, dan mag de Parijsche konferentie wel dadelijk uiteen gaan, en moeten wij op eene andere beslechting van het Oostersche vraagstuk bedacht zijn; want deze barsche handwijze kan niet lang volgehouden worden zonder de zaken tot eene krisis te brengen. Het is niet mogelijk, het oog voor de te verwachten gevolgen van zulk eene staatkunde te sluiten; en men kan geene verschooning daarvoor vinden in de belangstelling, welke men zegt voor de in standhouding van het Turksche rijk te gevoelen. Het is toch juist de weg tot slooeping van het Turksche rijk. Telkens hoort men klagen dat het de Porte van kracht ontbreekt; maar hoe zou een goevernement van kracht kunnen hebben en uitoefenen, wanneer het bestendig door buitenlandschen invloed in de klem gehouden wordt en aan aanhoudende vernederingen bloot staat?»

»Eenen tijd lang konden wij ons vleijen met de gedachte, dat de staatkunde der Franschen enkel eene poging was om zich af te weeren te maken en zoo doende invloed te verwerven; maar het haa niet gelukte zich bevestigd te maken. Maar zij is [zoo zegt de Engelsche

berigtgever in zijne vooringenomenheid] in den laatsten tijd zoo stelselmatig en roekeloos geworden, dat wij geneigd zouden zijn om de oplossing van het raadsel elders te zoeken, te weten in de onderstelling dat sedert het einde van den Oosterschen oorlog Frankrijks denkwijze omtrent Turkijë veranderd is, en dat het nu meent zijn belang te behartigen door de slooeping van het Turksche rijk te bevorderen. Is dit Frankrijks bedoeling niet, dan dient het zonder verwijl op den ingeslagen weg stil te staan.

»Door onverstandige en partijdige tusschenkomst is de haat tusschen de Mohammedanen en de Christenen in Turkijë weder aangewakkerd, en tevens is het gezag van de regering, welke alleen in staat was om de eeuwen-oude vooroordelen trapsgewijze uit te wisschen, stelselmatig verzwakt. Zoo zijn de twee elementen in strijd gebragt, zonder dat er eene magt is die boven hen staat en ze in toom kan houden. Dat is spelen met het vuur der volkshartstogten; maar dit is een uiterst gevaarlijk spel. Is de beweging eens aan den gang, dan zal zij moeilijk te stuiten zijn. In beschafde Staten kunnen vooroordelen van de verschillende volksstammen en sekten door wetten en gebruiken in toom gehouden worden; maar in een eene ras-maatschappij als Turkijë bestaat geen zoodanig tegenwigt. Mogt het hier te lande tot eenen verdelgingsstrijd komen, dan zou althans Frankrijk daardoor voorzeker niet gebaat worden.»

— Volgens den Malta-Times zou er een nieuwen aanslag tegen het leven van den onderkoning van Egypte gepland zijn. Men zou namelijk onder een bed in één der kamers Zijner Hoogheid een man hebben gevonden, die tot de partij der fanatieken behoort. Die man zou geene andere verklaring hebben gegeven dan dat hij een Godsgezant was.

Ook wil men dat in een der moskeeën te Kairo vele wapenen en eene groote hoeveelheid buskruid gevonden zijn. Doch die tijdingen moeten bevestigd worden wil men er geloof aan hechten.

— Nu door het leggen van den atlantischen telegraaf bewezen is dat groote zee-afstanden geen hinderpaal opleveren, wordt de Engelsche regering ten sterkste aangemaand, om de telegrafische gemeenschap tusschen Indië en Engeland over Malta en Suez zoo spoedig mogelijk tot stand te brengen, en niet langer te dulden dat Frankrijc en Oostenrijk den sleutel der tijdingen bezitten. »Een Fransche bezetting te Gibraltar,» zegt de Daily News, »en eene Oostenrijksche op Malta zouden, uit een staatkundig oogpunt beschouwd, te nauwernood sterker betrekken hebben dan dat Engeland voortdurend afhankelijk is van Frankrijk of Oostenrijk, voor het overbrengen zijner telegrafische berigten uit Indië.»

Van Newfoundland werden gisteren avond ten 11 ure elektrische seinen ontvangen in verhouding van 40 per minuut, en er is een begin gemaakt met het zenden van gewone letters, terwijl de instrumenten in gereedheid worden gebragt om boodschappen te kunnen verzenden. Nu reeds zijn de woorden *please repeat* (gelieve te herhalen) en *please send slower for present* (gelieve voor het oogenblik langzamer te zenden) voluit gespeld overgebragt. Het sein *herhaal* is veelmalen ontvangen, een bewijs dat de instrumenten tot het ontvangen van boodschappen nog niet met genoegzame juistheid in orde zijn gebragt.

— De uit Amerika ontvangen berigten zijn weinig belangrijk. De New York Herald meldt de aankomst van eenige schepen der Unie in de haven van Greytown, met last om de aanneming te bespoedigen van het trasito-traktaat gesloten met Nicaragua; doch dit onderhandelingsmiddel is zoo weinig te regtvaardigen, dat men er aan twijfelt of het Washingtonsche kabinet althans zou zijn overeengekomen.

Te Utah schijnt althans de Unie der Unie het gezag van het centraal bewind hebben doen erkennen, zijn zij uit de stad van het Zoutmeer verdwenen om zich op een afstand te laggeren. De Mormonen keeren er in terug, voorgegaan door het voorbeeld hunner geestelijke oversten en op uitnoodiging van den nieuwen goeverneur Cummings.

**DUIJSCHLAND.**

WEENEN, 10 Aug. De Wiener Zeit. behelst een overzicht der staatsinkomsten en uitgaven van de Oostenrijksche monarchie over het jaar 1857, waaruit blijkt, dat er een tekort van 42 miljoen is.

**STADSNIEUWS.**

**BURGERLIJKE STAND.**  
 AMSTERDAM, 13 Augustus.  
 Overleden (6 Aug.): J. Rijnders, 70 j. M. S. Andries, geb. van der Woode, 39 j.

**PRIJS-COURANT DER EFFAKTEN.**

12 AUG. 4 1/2 %		12 AUG. 4 1/2 %		12 AUG. 4 1/2 %	
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.				
Nederl. Bank	4				
Nederl., Werkel. Schuld	2 1/2 pCt.	64 1/2		64 1/2	
Dito Dito	3	77 1/2			
Dito Dito	4	98 1/2			
Amortis. Syndik.	3 1/2				
Aand. Handel-Maatsch.	4 1/2	136 3/4		137	136 3/4
Oost-Ind Leening	4				
Aand. Holl. Spoorweg.					
Leening idem	4 1/2 pCt.				
Aand. Rijn-Spoorweg	4 1/2	101			
Maatschappij van Weld.	4				
België, Cert. Adm. B. bk.	2 1/2				
Dito bij Rothschild	2 1/2				
Frankrijk, Certifikaten	3				
Spanje, Obligatiën	1 1/2	27 1/2		27 1/2	
Dito	3	44 1/2		44 1/2	
Dito Binnenl.	3	38 1/2		39	
Amortisable Schuld		10 1/2		10 1/2	10 1/2
Bewijzen Coupon		5 1/2			
Crediet Instel. bij Prost & C.		94		95	
Portugal, Obligatiën	3 pCt.	47 1/2		47 1/2	
Dito	5	75 1/2			
Dito Uitgestelde		25 1/2			
Rusl., Obl. bij Hope en C.	5 pCt.	105 1/2			
Dito bij idem 1828/1829	5	108 1/2			
Cert. bij idem 1831/1833	5	92 1/2			
Dito bij idem 1840	4	87 1/2			
Dito bij Stieglitz	4	87 1/2		88	88
Dito Nieuwe	4	86 1/2			
Dito 5de Serie	5				
Dito 1855, 6de Serie	5	102 1/2		102 1/2	
Dito adm. te Hamburg	5	99 1/2			
Dito dito te Londen	5				
Dito dito	4 1/2	98			
Inschrijving in Assignat.	6	66 1/2			
Certifikaten van dito	6	67 1/2			
Spoorweg Aktiën	5	7 1/2			
Polen, Aand. 1835, fl. 500	5	154 1/2			
Obligatiën	4 pCt.	82 1/2			
Pruisen, Obligatiën	4 1/2				
Aandeelen 1854	3 1/2	205 1/2			
Oostenrijk, Obl. bij Goll en C.	5				
Dito dito	4	62 1/2			
Dito Metalliek	5	75 1/2		75 1/2	
Dito Rente Amsterdam	5	87 1/2		8 1/2	
Dito Nationale 1854	5	76 1/2		76 1/2	76 1/2
Dito dito	2 1/2	39			
Weener Bank-Aktiën	f	1107			
Dito Aand. fl. 250, 1839					
Dito dito 250, 1854	4 pCt.	319 1/2			
Beijeren, Spoorweg Aandeelen		42 1/2		42 1/2	42 1/2
Napels, Cert. bij Lam. en B.	5				
Dito bij Rothschild	5				
Denemarken, Oblig. te Lond.	5	100		100 1/2	
Dito	3				
Brazilië, Geldl. 1824 v. fl. 100	5	100			
Dito 1839 van fl. 100	5				
Dito 1843 fl. 100	5				
Dito 1852	4 1/2				
Sardinië	5				
Peru, Geldl. 1854	4 1/2				
Dito te Parijs					
Ecuador, (blig. 1855)	1	7 1/2			
Venezuela, dito 6 pCt thans	4 1/2	68 1/2		68 1/2	
Dito Uitgestelde	2 1/2				
Grenada, Obligatiën	3 1/2	205 1/2		20 1/2	
Dito Uitgestelde		51 1/2		6	
Mexiko dito	3	20 1/2		20 1/2	20 1/2
Nrd Amer., Ph. Hope en C, Lr. A					
Dito dito B					
Dito bij Rothschild	6 pCt.				
Amerik. Bank-Aktiën					
Illinois Spoorweg-Aandeelen		80			
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	85 1/2		85 1/2	85 1/2
Louisiana					
Griekenl., Obl. Geldl. 1825	5	5 1/2			

Handel-Maatschappij kontant 137 1/4; Russische Spoorweg doorgef. 248.

In de meeste fondsen was het den weinig variabe.

### Wisselkoers.

2/m. Parijs	55 1/2	2/m. Livorno	50 1/2
Zigt	56 1/2	Napels	80 1/2
2/m. Bordeaux	55 1/2	Petersburg	175
1/2 m.	56	6/w. Weenen	335
3/m. Madrid	237	Augsburg	355
• Cadix	239	Frankfort	
• Sevilla	236	2/m. Hamburg	
• Bilbao	236	Zigt	
• Lissabon	40	3/m. L.	
• Porto	40		
2/m. Genua	40		

### BIJENLANDSCHE BEURZEN.

12 Aug. Rente kont. 4 1/2 pCt. 96.90, op. 64.3 pCt.  
 3 1/2, Fr.-Oost, Spoorw. 64 1/2; Spanje 1 1/2 pCt. 27 1/2; 3 pCt. blaa.  
 Rom. Leening 90 1/2.

12 Aug. Rente kont. 4 1/2 pCt. 96.90, op. 64.3 pCt.  
 3 1/2, Fr.-Oost, Spoorw. 64 1/2; Spanje 1 1/2 pCt. 27 1/2; 3 pCt. blaa.  
 Rom. Leening 90 1/2.

12 Aug. Cons. 96 1/2; Braz. 5 pCt.

Mexico 21½; ¼ pc. Peru 89½; 3 pc. id. 70¾; ½ pc. id. doll. bonds 80; Grenada uitgest. 6; id. werkelijke 21¼; 5 pc. Venezuela 41¾; 2½ pc. id. 15¾; 3 pc. Port. 45¾; 3 pc. Spanje 43¾; 1½ pc. id. 28; Amortiz. 10¾; Coupons 5½; ½ pc. Russen 100½; 5 pc. id. 113¾; 2½ pc. Holland 65¾; 4 pc. id. 101½; Illinois Shares 71; id. 7 pc. Oblig. 83; Sardinië 91½.

WEENEN, 12 Aug. Metall. 5 pc. 82¾; Nation. 83¾; Bank-Aktiën 968; Noord-Bahn akt. 168; Credit Anst. 242; O.-Fr. Spoorw. akt. 263; Saltz 100½; Lomb. Venetiaans. 100; Wissel op Londen 3/m. 10.18; Goud 7; Zilver 4¾.

BERLIJN, 12 Aug. Stiegl. 5de serie 105; 6de id. 108; Rusland 5 pc. 110; Pruisl. Staats. 4½ pc. 101½; Wissel op Londen 2/m. 6 th. 20¾; Parijs 79¾; Hamburg 150¾; Amst. 141½; Petersburg 99¾; Diskonto 4.

HAMBURG, 12 Aug. Mexikanen 5¾; Spanje 3 pc. 36¾; 1½ pc. 26½; Rusland 5 pc. —, 4½ pc. —, Vereinsbank 97½; Noord-Duits. bank 88; Wissel op Londen kort —, 3/m. —, Amsterd. —, Diskonto 1¾.

FRANKFORT, 12 Aug. Metalliek 5 pc. 78¾; Spanje 3 pc. 38¾; 1½ pc. 27¾; Wissel op Londen 117½; Weenen 114; Parijs —, Amsterd. —, Diskonto 3.

### NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETA- LINGEN, UITLOFINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

#### PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIËN.

Metalliek . . . . .	f 28,45	—	Pruissische . . . . .	f 34¾	—
Napelsche . . . . .	" 24,75	"	Spaansche . . . . .	" 2,39	"
Div. in 4 . . . . .	" 11,72½	"	Hamb. Russ. . . . .	" 33¾	"
Eng. Russen . . . . .	" 11,72½	"	Russ. in Z. R. . . . .	" 34¾	"
Fransche . . . . .	" 55¾	"	" P. R. . . . .	" 9¾	"
Belgische . . . . .	" 55¾	"	Polen Fl. . . . .	" 26¾	"
Buitenl. Spanje 5½%			Nationale Metalliek	f 29,87½	

#### SPEECH-COURS.

##### GOUDEN SPECIËN.

Stukken à f 10 per Stuk	9,70 à 9,80
Oude Gerande Dukaten	" 5,50 " 5,60
Wigtige Souvereinen	" 11,75 " 11,85
Pistolen	" 9,55 " 9,65
Stukken van 20 Kranks	" 9,35 " 9,45
Baren Goud en Speciën à f 1442,60 per Ned. & fijn 10 à 11 pc.	

##### ZILVEREN SPECIËN.

Piasters . . . . . per Stuk	f 2,55 à 2,60
Stukken van 5 Franks	" 2,33 " 2,36
Brabandsche Kroonen	" 2,65 " 2,70
Fransche . . . . .	f 2,70 f 2,75
Pruissische Daalders	" 1,74 " 1,77
Zilver 1000 à 980	
" 900 " 700	f 104,20 à 105,—

### HANDELSBERIGTEN.

#### GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 12 Aug. Tarwe: 168/2 & Hoogl. Kleefsche f 370.

SCHIEDAM, 12 Aug. Rogge. Verkocht: 145/2 & Windau f 205 6/w.; 143/2 & Kunda f 214 6/w. — Gerst: 130/2 & Libau f 200 6/w. — Moutwijn f 17,35; Jenever f 27,75; Amst. Proef f 24,—; per Ned. val zonder fust, zonder de belasting. Spoeling f 1,40 per ketel.

DELT, 29 Julij. Heden zijn de prijzen der Boter alhier geweest: 1e kwal. f 58 a 59; 2e dito f 54 a 57; 3de kwal. f 50 a 53.

#### SCHIEPSTIJDINGEN.

##### BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 12 Aug. Graaf van Rechteren (st.), Hull.  
HELVOET, 12 Aug. De Winter, Antoinette, Banjoewangie, I. v. Brouwershaven.  
BROUWERSHAVEN, 12 Aug. Bouten, Kosmopoliet, en Hensing, Prins van Oranje, beide Rott. n. Batavia.

##### UITGEZEILD:

TEXEL, 13 Aug. Kikkert, Voorwaarts, Triest, Robinson, Milo, Konstantinopol.

#### RIVIER-VAART.

##### AMSTERDAM, 13 Augustus, in lading naar:

Duisburg	W. Stempel, Mercur.
Friedrichsh., Mannh. en Heilbron.	F. W. Meeuwse, Fortuna.
Frankfort.	C. Weingartner, Frankfort N° 26.
Keulen.	J. R. Wilson, Cöln N° 19.
Mannheim.	J. Schneckenberger, Adolf Sander.
Wesel en Urdingen.	A. Balck, Alma.
Mainz.	J. Hammer, Mainz N° 3.

##### AMSTERDAM, 10 Augustus, vertrokken naar:

Mannheim.	A. Buchner, Harmonie.
Wesel en Urdingen.	H. Meijer, Mozart.
Mainz.	J. Hammer, Mainz N° 3.
Keulen.	J. Gutzeman, Cöln N° 1.

ARNHEM, 12 Augustus 1 el. 29 duim.  
KEULEN, 12 . . . . . 7 vt. ½

#### PUBLIEKEVERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O.Z. HEEREN-LOGEMENT.

Op Maandag 14 Augustus, des avonds ten vijf ure.

1. Huis, Achterhuis, Tuin en Erve, Heerengracht, P 30. —  
2. Eene Wachfabriek, zijnde twee Huizen en Erven, met eenen ongetuindten, Tuinstraat, OO 243 en 244. —  
3. Houtzaagmolen *Het Schaap*, einde van het Zaagmolenpad, NW 140 en 142. —  
4. Het Erf, met achttien en veertig huizen van drie door brand vernielde, Pakhuis

zen, Nieuwe Leliestraat, MM 117 à 119. —  
5. Huis, Achterhuis en Erve, Bochedwarvenstraat, H 367. —  
6. Dito, Kleine Keizersgracht, O 308. —  
7. Huis en Erve, Groot Oostenburgerstraat, T 92. —  
8. Huis en Erve, Kleine Kattenburgerstraat, T 702. —  
9. Gebouw en Erve, Palmstraat, QQ 827. —  
10. Huis, twee Achterhuizen en Erven, Warmoesstraat, M 417, 282 en 281. —  
11. Huis, Achterhuis en Erve, Reguliers-Breestraat, X 64. —  
12. Huis en Erve, Oude Waal, N 48. —  
13. Huis, Tuin en Erve, Nieuwe Leliestraat, MM 234. —  
14. Dito, Kerkstraat, AA 667. —  
15. Huis en Erve, Bagijnhofsteeg, E 278. —  
16. Dito, Lijnbaansgracht, FF 169. —  
17. Dito, Jonkerstraat, N 184. —  
18. Huis, Tuin en Erve, Overtoomschien Weg, I 25. —  
19. Warmoezierstun *De Zonnebloem*, Kostverloren Wetering, over de Drie Baarsjes.

### Advertentiën.

Heden beviel van een DOCHTER, C. J. VAN DER BURG, Echtgenoot van

J. B. NOLET.

SCHIEDAM, 12 Augustus 1858.

Eenige kennisgeving. (483)

(482) Allen die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den Boedel en Nalatenschap van wijlen den Heer JOHANNES THEODORUS COPRAY, in leven van beroep Grutter, gewoon hebbende en op den twaalfden Junij laatsleden overleden zijnde binne deze stad, op den Haarlemmerdijk over de Heerenmarkt, gelieven daaryan vóór primo September aanstaande, schriftelijk en vrachtvrij op- en aangave te doen ten kantore van den Notaris T. J. VAN RIET, op de Keizersgracht bij Felix Meritus, N° 445 alhier.

### DRIE SECONDANTEN.

Op een R. K. Kostschool vraagt men: 1° Een **R. K. Secondant**, die de Fransche taal en de beginselen van Stel- en Meetekunst kan onderwijzen; 2° een **R. K. Secondant**, die het Fransch en de *Cijferkunst* kan onderwijzen; en 3° Een **R. K. Kweekeling** of derde Secondant, die de beginselen der *Hollandsche en Fransche taal en die der Cijferkunst* kan onderwijzen.

Allen met 20 September a. s. in dienst te treden, en op een respectievelijk salaris van f 200,— f 150,— en f 50,— behalve Kost., Wasch en Inwoning. Men zende Certificaten en brieven franco aan den Heer P. N. VERHOEVEN, Boekh. te 's Bosch, onder de letters Z. M. (484)



### GELDEERSCHE- Stoomboot-Maatschappij: Koophandel en Nijverheid.

De DIRECTIE maakt bekend, dat van af **ZATURDAG DEN 14 AUGUSTUS** e. k., te Z.-Bommel, bij aankomst der van Nijmegen komende Boot, het Rijtuig der Heeren BOGAERTS & Co., te 's Bosch, aan de aanlegplaats aldaar zal gereed staan ter opnemng van Passagiers, benevens hunne Bagage om **ONMIDDELIJK** naar 's Bosch te vertrekken. NIJMEGEN, 10 Augustus 1858. (476)

De Zalf en Pillen van Holloway zijn zonder weerga in gevallen van zinkingen. L. . . . . M. . . . . te Monnikendam, was sedert 4 jaren onophoudelijk aan zinkingen onderhevig, welke zoo zeer hadden toegenomen, dat hij vier of vijf maanden lang genoodzaakt was het bed te houden, en de geneesheeren verklaarden hem rond nit dat hij niet moest verwachten ooit weder welte worden. Hij zag dus van elk ander middel af, en begon de zalf en pillen van Holloway te gebruiken. Deze veroorzaakten eene zoo groote verandering in zijn gestel, dat hij spoedig zijne gewone bezigheden kon hervatten, en nog eenigen tijd daarmede voortgegaan zijnde, herstelde hij tot verwondering van een elk geheel en al.

Door het vermeerdert debiet zijn de prijzen als volgt: *Doo'sjes Pillen* à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 6.75, f 12.50, f 20.50.

### BOEKHANDEL VAN G. L. VAN LANGENHUYSEN TE AMSTERDAM.

Is van de pers gekomen en aan de lateekopers verzonden:

## HET KATHOLICISMUS IN BETREKKING MET DE BESCHAVING VAN EUROPA.

DOOR W. J. F. NUYENS.

2e Deel. 2e Aflevering.

Hiermede is dit werk compleet, uitmakende twee groot octavo boekdelen, waarvan de prijs is f 1.00.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Deurken en Drukker.

Prijzen Zelf a f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 7.05, f 13.85 f 22.95.

### VOOR LEESGEZELSCHAPPEN EN HUISKAMERS.

#### Goede en goedkope Lektuur.

De uitgever C. L. van Langenhuyzen het tijdschrift DE TOESCHOUWER overgedaan hebbende aan den heer J. H. Laarman, biedt tot verminderden prijs de enkel exemplaren te koop aan, welke van den vorigen Jaar gang zijn overgedrukt. Men vindt daarin oorspronkelijk opstellen, en vertaalde stukken van de beste schrijvers uit het buitenland, handelende over: GESCHIEDENIS, LAND- EN VOLKENKUNDE, BELLETTRIE, enz. enz., als mede VERHALEN, REISBESCHRIJVINGEN, GEDICHTEN, HUMORISTISCHE SCHETSEN, enz. enz.

Het geheel levert een onderhoudende, aangename tevens nuttige lektuur. Aan den beschaafden lezer, die zich van vermoeijende bezigheden wil verpoezen, schenkt het een genoegelijke ontspanning. De TOESCHOUWER van 1857 vormt twee groote Oktavo-deelen, inhoudend ongeveer Duizend bladzijden.

Zoolang de voorraad strekt worden deze afgeleverd voor **Twee Gulden** de beide deelen.

Men kan dit werk bestellen bij alle Boekhandelaren en Postdirekteuren.

#### INHOUD.

De Wedgeboorte van Italië; hare voorstanders en hun streven. — Het Roomsche Rijk na den vrede de Kerk. — Schetsen uit de hedendaagsche samenleving: I. Een Muziek-partij, II. Reizen en Reizigers, III. Een dag te Koelrecht, IV. De eerst Mel. — Kardinaal Wiseman's Mededeelingen over de vier voorlaan Pausen. — De Moskieto-Kunst, en de Moskieto-Indiënen. — De Prezident der Vereenigde Staten van Noord Amerika. — Overzicht van het eerste tijdvak der Nederlandsche Beroerten in de 16e eeuw. — O'Donnell, Na vaez en Spanje Toekomst. — Oud- en Nieuw Rome. — Epizoden uit het leven eens Jagers op het eiland Ceylon. — Daniel O'Connell. — De Policie en de Diefven te Londen. — Een Hoofdstuk uit het leven eene Liefdezuster. — Frömerberg. — De Lijfeigenen in Rusland. — Het eiland Cuba, met betrekking tot de Vereenigde Staten en Spanje. — De Tijdgeest. — Bijzonderheden uit het Leven van Duitche Vorsten. — De Komeet van 1857. — Van Brep. — Boeken en boekverzamelaars in Engeland. — De overstroming van den Ganges. — De Middelen. — Lond Palmerston en het Parlement. — Octavianus Augustus. — Aan den heer L. Royer, na d bezigtiging van zijn kunststuk, voorstellende het Heil Huisgezin. — Het verzamelen van den Kaviaar en d Vischvangst in den Ural. — De Bouwvallen van een Klooster. — Bladvulling. — De Doorgraving der Landengte van Suez en de Spoorweg van den Euphrat. — Het Wetboek der Vrouwen in Perzië. — De Bouwvallen van mijn Klooster (vervolg). — Het Graf van Cromwell. — Sir Robert Peel. — Schetsen uit de Hedendaagsche Samenleving, V. Buiten, VI. Kaarten. — Het Chineesch Keizerrijk. — Ballingschap. — Bladvulling. — Een Slagthuis in Cincinnati. — Englands Rentmeester schap. — De Veerpont.

### KERKELIJKE GESCHIEDENIS

#### VOOR ROOMSCH-KATHOLIEKEN.

BEWERKT DOOR H. J. SONJEE,

R. K. Pastoor te Noordwijk.

(MET BISSCHOPPELIJKE GOEDKEURING.)

Eerste Deel. In gr. 8° 460 bladz. Prijs f 2.90.

Het geheele werk zal uit 4 deelen bestaan, nagenoeg van gelijken omvang; het 2e deel is ter perse en spoedig het licht zien.

De Uitgever kan met genoegen berichten dat de beval, die deze zijne onderneming ondervindt, zijne verwachting overtroffen heeft.